

Rada
Evropské unie

Brusel 13. června 2022
(OR. fr, en)

9767/22

ECOFIN 556
UEM 160
SOC 351
EMPL 233
COMPET 454
ENV 555
EDUC 224
RECH 347
ENER 263
JAI 818
GENDER 96
ANTIDISCRIM 76
JEUN 107
SAN 352

POZNÁMKA

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Výbor stálých zástupců / Rada
Č. dok. Komise:	9420/22 - COM(2022) 601 final
Předmět:	Doporučení pro DOPORUČENÍ RADY k národnímu programu reforem Rakouska na rok 2022 a stanovisko Rady k programu stability Rakouska z roku 2022

Delegace naleznou v příloze výše uvedený návrh doporučení Rady ve znění revidovaném a dohodnutém několika výbory Rady na základě návrhu Komise COM(2022) 601 final.

DOPORUČENÍ RADY

ze dne ...

k národnímu programu reforem Rakouska na rok 2022 a stanovisko Rady k programu stability Rakouska z roku 2022

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 121 odst. 2 a čl. 148 odst. 4 této smlouvy,

s ohledem na nařízení Rady (ES) č. 1466/97 ze dne 7. července 1997 o posílení dohledu nad stavy rozpočtů a nad hospodářskými politikami a o posílení koordinace hospodářských politik¹, a zejména na čl. 5 odst. 2 uvedeného nařízení,

s ohledem na doporučení Evropské komise,

s ohledem na usnesení Evropského parlamentu,

s ohledem na závěry Evropské rady,

s ohledem na stanovisko Výboru pro zaměstnanost,

s ohledem na stanovisko Hospodářského a finančního výboru,

s ohledem na stanovisko Výboru pro sociální ochranu,

s ohledem na stanovisko Výboru pro hospodářskou politiku,

vzhledem k těmto důvodům:

¹ Úř. věst. L 209, 2.8.1997, s. 1.

- (1) Dne 19. února 2021 vstoupilo v platnost nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241², kterým byl zřízen Nástroj pro oživení a odolnost. Nástroj pro oživení a odolnost poskytuje finanční podporu na provádění reforem a investic, a přináší tedy fiskální impuls financovaný Unií. Přispívá k hospodářskému oživení a k provádění udržitelných a prorůstových reforem a investic, zejména za účelem podpory zelené a digitální transformace, a současně zvyšuje odolnost ekonomik členských států a jejich potenciální růst. Pomáhá rovněž posílit udržitelné veřejné finance a podnítit růst a tvorbu pracovních míst ve střednědobém a dlouhodobém výhledu. Maximální finanční příspěvek na členský stát v rámci Nástroje pro oživení a odolnost bude aktualizován v červnu 2022 v souladu s čl. 11 odst. 2 nařízení (EU) 2021/241.

² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost (Úř. věst. L 57, 18.2.2021, s. 17).

- (2) Dne 24. listopadu 2021 přijala Komise roční analýzu udržitelného růstu, jež zahájila evropský semestr koordinace hospodářských politik pro rok 2022. Analýza náležitě zohlednila Portský sociální závazek, který byl podepsán dne 7. května 2021 a který spočívá v pokračujícím provádění evropského pilíře sociálních práv vyhlášeného Evropským parlamentem, Radou a Komisí dne 17. listopadu 2017. Dne 25. března 2022 potvrdila priority roční analýzy udržitelného růstu 2022 Evropská rada. Dne 24. listopadu 2021 přijala Komise na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1176/2011³ rovněž zprávu mechanismu varování, ve které není Rakousko uvedeno mezi členskými státy, u nichž bude zapotřebí hloubkový přezkum. Téhož dne Komise rovněž přijala doporučení pro doporučení Rady týkající se hospodářské politiky eurozóny a návrh společné zprávy o zaměstnanosti 2022, který analyzuje provádění hlavních směrů politik zaměstnanosti a zásad evropského pilíře sociálních práv. Doporučení týkající se hospodářské politiky eurozóny⁴ (dále jen „doporučení týkající se eurozóny 2022“) přijala Rada dne 5. dubna 2022, společnou zprávu o zaměstnanosti dne 14. března 2022.

³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1176/2011 ze dne 16. listopadu 2011 o prevenci a nápravě makroekonomické nerovnováhy (Úř. věst. L 306, 23.11.2011, s. 25).

⁴ Doporučení Rady ze dne 5. dubna 2022, týkající se hospodářské politiky eurozóny (Úř. věst. C 153, 7.4.2022, s. 1).

- (3) Po celosvětové pandemii došlo k invazi Ruska na Ukrajinu a tato událost významně změnila geopolitickou a hospodářskou situaci. Ekonomiky členských států invazi pocítily mimo jiné v podobě zdražení energií, potravin a surovin a slabších vyhlídek na růst. Vyšší ceny energií zatěžují značně zejména nejzranitelnější domácnosti, jež žijí v energetické chudobě nebo jsou touto chudobou ohroženy, jakož i podniky, které jsou nejzranitelnější vůči prudkým nárůstům cen energií. Unie rovněž zažívá bezprecedentní příliv uprchlíků z Ukrajiny. Hospodářské dopady útočné války Ruska se projevily v členských státech asymetricky. Za těchto okolností byla 4. března 2022 poprvé uplatněna směrnice Rady 2001/55/ES⁵, a sice prováděcím rozhodnutím Rady (EU) 2022/382⁶, na jejímž základě mohou osoby vysídlené z Ukrajiny oprávněně pobývat v Unii a získávají přístup na trh práce, jakož i ke vzdělávání a odborné přípravě, zdravotní péči, bydlení a sociálnímu zabezpečení.

⁵ Směrnice Rady 2001/55/ES ze dne 20. července 2001 o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími (Úř. věst. L 212, 7.8.2001, s. 12).

⁶ Prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. března 2022, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana (Úř. věst. L 71, 4.3.2022, s. 1).

- (4) S ohledem na rychle se měnící hospodářskou a geopolitickou situaci pokračuje evropský semestr v roce 2022 v široké koordinaci hospodářské politiky a politiky zaměstnanosti a vyvíjí se v souladu s prováděcími požadavky Nástroje pro oživení a odolnost, jak je uvedeno v roční analýze udržitelného růstu na rok 2022. Pro plnění politických priorit v rámci evropského semestru má zásadní význam provádění přijatých plánů pro oživení a odolnost, neboť tyto plány řeší všechna relevantní doporučení pro jednotlivé země vydaná v cyklech evropského semestru 2019 a 2020 nebo jejich významnou část. Doporučení pro jednotlivé země z let 2019 a 2020 zůstávají stejně relevantní i pro plány pro oživení a odolnost, které byly revidovány, aktualizovány nebo pozměněny v souladu s články 14, 18 a 21 nařízení (EU) 2021/241, a relevantní jsou i veškerá další doporučení pro jednotlivé země vydaná do dne předložení takto revidovaného, aktualizovaného nebo pozměněného plánu.
- (5) Od března 2020 je aktivována obecná úniková doložka Paktu o stabilitě a růstu. Ve sdělení ze dne 3. března 2021 nazvaném „Rok od vypuknutí pandemie COVID-19 – reakce v oblasti fiskální politiky“ Komise vyjádřila názor, že rozhodnutí o deaktivaci nebo pokračujícím uplatňování obecné únikové doložky by mělo vycházet z celkového posouzení stavu ekonomiky, přičemž hlavním kvantitativním kritériem by měla být úroveň hospodářské činnosti v Unii nebo v eurozóně v porovnání s předkrizovými úrovněmi (konec roku 2019). Zvýšená nejistota a silná rizika nepříznivého vývoje pro hospodářský výhled v souvislosti s válkou v Evropě, bezprecedentní prudké zdražování energií a pokračující narušení dodavatelských řetězců opodstatňují prodloužení obecné únikové doložky Paktu o stabilitě a růstu do konce roku 2023.

- (6) Podle přístupu v doporučení Rady ze dne 18. června 2021⁷, kterým se vydává stanovisko Rady k programu stability Rakouska z roku 2021, se celkové nastavení fiskální politiky momentálně nejlépe poměruje jako změna primárních výdajů (očištěných o diskreční opatření na straně příjmů a s vyloučením dočasných mimořádných opatření souvisejících s krizí COVID-19), ale se zahrnutím výdajů financovaných z nevratné podpory (grantů) v rámci Nástroje pro oživení a odolnost a dalších fondů Unie, ve vztahu k střednědobému potenciálnímu růstu⁸. Nad rámec celkového nastavení fiskální politiky je taktéž věnována pozornost vývoji primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů⁹ (očištěných o diskreční opatření na straně příjmů a s vyloučením dočasných mimořádných opatření souvisejících s krizí COVID-19) a investic, aby se posoudilo, zda je vnitrostátní fiskální politika obezřetná a zda její skladba přispívá k udržitelnému oživení v souladu se zelenou a digitální transformací.

⁷ Doporučení Rady ze dne 18. června 2021, kterým se vydává stanovisko Rady k programu stability Rakouska z roku 2021 (Úř. věst. C 304, 29.7.2021, s. 93).

⁸ Odhady týkající se nastavení fiskální politiky a jejích složek v tomto doporučení jsou odhady Komise založené na předpokladech, z nichž vychází jarní prognóza Komise z roku 2022. Odhady Komise, pokud jde o střednědobý potenciální růst, nezahrnují pozitivní dopad reforem, které jsou součástí plánu pro oživení a odolnost a které mohou potenciální růst podpořit.

⁹ Nefinancovaných z grantů v rámci Nástroje pro oživení a odolnost nebo dalších fondů Unie.

- (7) Dne 2. března 2022 přijala Komise sdělení, které poskytuje obecné pokyny pro fiskální politiku v roce 2023 (dále jen „fiskální pokyny“) s cílem podpořit přípravu programů stability a konvergenčních programů členských států, a tím posílit koordinaci politik. Komise konstatovala, že na základě makroekonomického výhledu v zimní prognóze z roku 2022 se v roce 2023 jeví jako vhodné přejít od podpůrného celkového nastavení fiskální politiky, které se uplatňovalo v období 2020–2022, k obecně neutrálnímu celkovému nastavení fiskální politiky, ale je třeba případně reagovat na vyvíjející se hospodářskou situaci. Komise oznámila, že fiskální doporučení pro rok 2023 by měla i nadále rozlišovat mezi členskými státy a zohledňovat možné efekty přelévání mezi zeměmi. Komise vyzvala členské státy, aby tyto pokyny zohlednily ve svých programech stability a konvergenčních programech. Komise se zavázala pečlivě sledovat hospodářský vývoj a své politické pokyny upravit podle potřeby a nejpozději v rámci jarního balíčku evropského semestru na konci května 2022.
- (8) Pokud jde o fiskální pokyny, zohledňují fiskální doporučení pro rok 2023 zhoršený hospodářský výhled, zvýšenou nejistotu a další rizika nepříznivého vývoje a vyšší inflaci ve srovnání se zimní prognózou Komise z roku 2022. Vzhledem k těmto skutečnostem musí fiskální reakce rozšířit veřejné investice do zelené a digitální transformace a energetické bezpečnosti, podpořit kupní sílu nejzranitelnějších domácností, aby byl zmírněn dopad prudkého zdražení energií, a musí pomoci omezit inflační tlaky ze sekundárních účinků prostřednictvím cílených a dočasných opatření. Fiskální politika musí zůstat aktivní, aby se přizpůsobila rychle se vyvíjejícím okolnostem, včetně výzev vyplývajících z útočné války Ruska vůči Ukrajině, pokud jde o obranu a bezpečnost, a musí být diferencovaná podle jednotlivých zemí v závislosti na jejich fiskální a hospodářské situaci, mimo jiné pokud jde o jejich vystavení krizi a příliv vysídlených osob z Ukrajiny.

- (9) Dne 30. dubna 2021 předložilo Rakousko v souladu s čl. 18 odst. 1 nařízení (EU) 2021/241 Komisi svůj národní plán pro oživení a odolnost. Komise podle článku 19 nařízení (EU) 2021/241 posoudila relevanci, účinnost, efektivnost a ucelenost tohoto plánu pro oživení a odolnost v souladu s pokyny pro posuzování stanovenými v příloze V uvedeného nařízení. Dne 13. července 2021 přijala Rada prováděcí rozhodnutí o schválení posouzení plánu pro oživení a odolnost Rakouska¹⁰. Uvolnění splátek je podmíněno přijetím rozhodnutí Komise podle čl. 24 odst. 5 nařízení (EU) 2021/241, v němž se stanoví, že Rakousko uspokojivě splnilo příslušné milníky a cíle stanovené v prováděcím rozhodnutí Rady. Předpokladem uspokojivého splnění je rovněž skutečnost, že nedošlo ke zvratu u dříve dosažených milníků a cílů.
- (10) Dne 27. dubna 2022 předložilo Rakousko svůj národní program reforem na rok 2022 a svůj program stability z roku 2022 v souladu se lhůtou stanovenou v článku 4 nařízení (ES) č. 1466/97. Vzhledem k jejich provázanosti byly oba programy posuzovány společně. V souladu s článkem 27 nařízení (EU) 2021/241 zohledňuje národní program reforem na rok 2022 rovněž zprávy, které Rakousko dvakrát ročně podává o pokroku dosaženém při provádění svého plánu pro oživení a odolnost.

¹⁰ ST 10159/2021; ST 10159/2021 ADD 1; ST 10159/2021 COR 1.

- (11) Komise zveřejnila dne 23. května 2022 zprávu o Rakousku pro rok 2022. V této zprávě byl posouzen pokrok, jež Rakousko učinilo v plnění příslušných doporučení, která Rada přijala v letech 2019, 2020 a 2021, a bylo zhodnoceno provádění plánu pro oživení a odolnost ze strany Rakouska, a to na základě srovnávacího přehledu oživení a odolnosti. Vycházejíc z této analýzy, zpráva o Rakousku poukázala na mezery, pokud jde o výzvy, které plán pro oživení a odolnost neřeší nebo je řeší pouze částečně, a o nové a vyvíjející se výzvy včetně těch, jež vyplývají z ruské invaze na Ukrajinu. Posoudila rovněž pokrok Rakouska při provádění evropského pilíře sociálních práv a v plnění hlavních cílů Unie v oblasti zaměstnanosti, dovedností a snižování chudoby, jakož i pokrok při dosahování cílů OSN v oblasti udržitelného rozvoje.
- (12) Dne 23. května 2022 vydala Komise zprávu podle čl. 126 odst. 3 Smlouvy. Tato zpráva se zabývala rozpočtovou situací Rakouska, neboť jeho schodek sektoru vládních institucí překročil v roce 2021 referenční hodnotu 3 % hrubého domácího produktu (HDP) stanovenou ve Smlouvě. Zpráva dospěla k závěru, že kritérium schodku není splněno. V souladu se sdělením ze dne 2. března 2022 Komise na jaře 2022 nenavrhl zahájit nové postupy při nadměrném schodku; možné zahájení těchto postupů znovu posoudí na podzim 2022.

- (13) V doporučení ze dne 20. července 2020¹¹ Rada Rakousku doporučila, aby v letech 2020 a 2021 v souladu s obecnou únikovou doložkou přijalo veškerá nutná opatření k účinnému řešení pandemie COVID-19, k udržení ekonomiky a k podpoře následného oživení. Rovněž Rakousku doporučila, aby pokud to hospodářské podmínky dovolí, provádělo fiskální politiky zaměřené na dosažení obezřetné střednědobé fiskální pozice a zajištění udržitelnosti dluhu a současně zvýšilo investice. Podle údajů potvrzených Eurostatem se schodek sektoru vládních institucí Rakouska snížil z 8,0 % HDP v roce 2020 na 5,9 % v roce 2021. Reakce Rakouska v oblasti fiskální politiky podpořila v roce 2021 hospodářské oživení, přičemž dočasná mimořádná opatření klesla z 4,8 % HDP v roce 2020 na 4,3 % v roce 2021. Opatření přijatá Rakouskem v roce 2021 byla v souladu s doporučením Rady ze dne 20. července 2020. Diskreční rozpočtová opatření přijatá vládou v letech 2020 a 2021 byla většinou dočasná nebo byla doprovázena kompenzačními opatřeními. Některá z diskrečních opatření, která přijala vláda v období 2020–2021, však dočasná nebyla ani nebyla provázena kompenzačními opatřeními, spočívala především ve významné daňové úlevě poskytované domácnostem a podnikům prostřednictvím tzv. ekologické sociální daňové reformy. Podle údajů potvrzených Eurostatem se veřejný dluh snížil ze 83,3 % HDP v roce 2020 na 82,8 % HDP v roce 2021.

¹¹ Doporučení Rady ze dne 20. července 2020 k národnímu programu reforem Rakouska na rok 2020 a stanovisko Rady k programu stability Rakouska z roku 2020 (Úř. věst. C 282, 26.8.2020, s. 129).

(14) Makroekonomický scénář, z něhož vycházejí rozpočtové projekce programu stability z roku 2022, je realistický. Vláda předpokládá, že reálný HDP vzroste v roce 2022 o 3,9 % a v roce 2023 o 2,0 %. Pro srovnání, jarní prognóza Komise z roku 2022 počítá s růstem reálného HDP ve výši 3,9 % v roce 2022 a 1,9 % v roce 2023. Ve svém programu stability z roku 2022 vláda očekává, že celkový schodek vládního sektoru v roce 2022 klesne na 3,1 % HDP a v roce 2023 na 1,5 %. Pokles v roce 2022 odráží zejména silný růst hospodářské činnosti a ukončení většiny mimořádných opatření. Pokud by neexistovala jiná opatření, například opatření týkající se vyšších cen energií, schodek by se dále snížil. Poměr veřejného dluhu k HDP by se měl podle projekcí v programu stability z roku 2022 snížit na 80,0 % v roce 2022 a klesnout na 77,1 % v roce 2023. Jarní prognóza Komise z roku 2022 předpokládá na základě politických opatření známých ke dni její uzávěrky schodek veřejných financí ve výši 3,1 % HDP v roce 2022 a 1,5 % v roce 2023. To je v souladu se schodkem předpokládaným v programu stability z roku 2022. Jarní prognóza Komise z roku 2022 očekává podobný poměr veřejného dluhu k HDP ve výši 80,0 % v roce 2022 a 77,5 % v roce 2023. Podle jarní prognózy Komise z roku 2022 se střednědobý (desetiletý průměrný) růst potenciálního produktu odhaduje na 1,2 %. V tomto odhadu však není zahrnut dopad reforem, které jsou součástí plánu pro oživení a odolnost a které mohou potenciální hospodářský růst Rakouska podpořit.

- (15) V roce 2022 vláda postupně zrušila většinu opatření, která byla přijata v reakci na krizi COVID-19, takže se předpokládá, že dočasná mimořádná opatření klesnou z 4,3 % HDP v roce 2021 na 1,1 % v roce 2022. Na schodek veřejných financí dopadají opatření, která byla přijata ke zmírnění hospodářských a sociálních důsledků růstu cen energií – ta jsou v jarní prognóze Komise z roku 2022 odhadována na 0,4 % HDP v roce 2022 a 0,2 % HDP v roce 2023¹². Tato opatření spočívají především v sociálních transferech chudším domácnostem, snížení nepřímých daní ze spotřeby energie a dočasné úlevě pro dojíždějící osoby v rámci daní z příjmu fyzických osob. Byla oznámena jako dočasná. Pokud však ceny energií zůstanou vysoké i v roce 2023, mohla by některá z nich pokračovat. Na schodek veřejných financí rovněž dopadají náklady na poskytování dočasné ochrany vysídleným osobám z Ukrajiny; jarní prognóza Komise z roku 2022 tyto náklady odhaduje na 0 % HDP v roce 2022 a 0,4 % v roce 2023¹³.
- (16) V doporučení ze dne 18. června 2021 Rada Rakousku doporučila, aby v roce 2022 zachovalo podpůrné nastavení fiskální politiky, včetně impulsu dodaného Nástrojem pro oživení a odolnost, a aby zachovalo investice financované z vnitrostátních zdrojů. Rovněž Rakousku doporučila, aby pokud to hospodářské podmínky dovolí, provádělo fiskální politiku zaměřenou na dosažení obezřetných střednědobých fiskálních pozic a na zajištění fiskální udržitelnosti ve střednědobém horizontu a současně posilovalo investice s cílem podpořit růstový potenciál.

¹² Číselné údaje představují výši ročních rozpočtových nákladů na opatření přijatá od podzimu 2021, mimo jiné v oblasti běžných příjmů a výdajů a – je-li to relevantní – kapitálových výdajů.

¹³ Předpokládá se, že celkový počet osob vysídlených z Ukrajiny do Unie postupně dosáhne 6 milionů do konce roku 2022, a jejich zeměpisné rozložení je odhadováno na základě velikosti stávající diaspory, relativní populace přijímajícího členského státu a skutečného rozložení vysídlených osob z Ukrajiny v rámci Unie k březnu 2022. Pokud jde o rozpočtové náklady na osobu, odhady vycházejí z mikrosimulačního modelu Euromod Společného výzkumného střediska Komise, přičemž se berou v úvahu jak peněžní převody, na něž mohou mít lidé nárok, tak věcné dávky, jako je vzdělávání a zdravotní péče.

(17) Na základě jarní prognózy Komise z roku 2022 a informací obsažených v programu stability Rakouska z roku 2022 se předpokládá, že nastavení fiskální politiky v roce 2022 bude v souladu s doporučením Rady podpůrné ve výši $-1,2\%$ HDP¹⁴. Rakousko hodlá v souladu s doporučením Rady nadále podporovat oživení tím, že využije Nástroj pro oživení a odolnost k financování dodatečných investic. Očekává se, že kladný příspěvek výdajů financovaných z grantů v rámci Nástroje pro oživení a odolnost a z dalších fondů Unie k hospodářské činnosti se v roce 2022 oproti roku 2021 zvýší o 0,1 procentního bodu HDP. Příspěvek investic financovaných z vnitrostátních zdrojů k nastavení fiskální politiky bude mít v roce 2022 podle projekcí expanzivní povahu a bude činit 0,3 procentního bodu¹⁵. Rakousko proto plánuje zachovat investice financované z vnitrostátních zdrojů, jak doporučila Rada. Zároveň se předpokládá, že příspěvek růstu primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů (bez započtení nových opatření na straně příjmů) k celkovému nastavení fiskální politiky bude mít v roce 2022 expanzivní povahu a bude činit 0,5 procentního bodu. Toto zahrnuje dodatečný dopad opatření k řešení hospodářských a sociálních důsledků růstu cen energií ($0,4\%$ HDP), jakož i náklady na poskytování dočasné ochrany vysídleným osobám z Ukrajiny ($0,3\%$ HDP).

¹⁴ Záporné (kladné) znaménko ukazatele odpovídá nadměrnému (deficitnímu) růstu primárních výdajů ve srovnání se střednědobým hospodářským růstem, což ukazuje na expanzivní (restriktivní) fiskální politiku.

¹⁵ Předpokládá se, že příspěvek ostatních kapitálových výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů bude mít expanzivní povahu a dosáhne 0,4 procentního bodu HDP. Důvodem je zejména vytvoření strategické zásoby plynu, jak je rovněž stanoveno v programu stability z roku 2022.

- (18) Nedojde-li ke změně politiky, v roce 2023 by mělo nastavení fiskální politiky podle jarní prognózy Komise z roku 2022 činit 0,4 % HDP¹⁶. Předpokládá se, že Rakousko bude v roce 2023 dále využívat granty v rámci Nástroje pro oživení a odolnost k financování dodatečných investic na podporu oživení. Očekává se, že kladný příspěvek výdajů financovaných z grantů v rámci Nástroje pro oživení a odolnost a z dalších fondů Unie k hospodářské činnosti zůstane ve srovnání s rokem 2022 stabilní. Příspěvek investic financovaných z vnitrostátních zdrojů k nastavení fiskální politiky bude mít v roce 2023 podle projekcí utlumující povahu a bude činit 0,4 procentního bodu¹⁷. Zároveň se předpokládá, že příspěvek růstu primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů (bez započtení nových opatření na straně příjmů) k celkovému nastavení fiskální politiky bude mít v roce 2023 obecně neutrální povahu a bude činit 0,0 procentního bodu. Toto zahrnuje dopad postupného zrušení opatření k řešení zvýšených cen energií (0,2 % HDP) a dodatečné náklady na poskytování dočasné ochrany vysídleným osobám z Ukrajiny (0,1 % HDP).
- (19) Podle programu stability z roku 2022 by měl schodek veřejných financí postupně klesat na 0,7 % HDP v roce 2024 a na 0,3 % HDP do roku 2025. Očekává se tedy, že schodek sektoru vládních institucí zůstane od roku 2023 do konce programového období pod úrovní 3 % HDP. Tyto projekce předpokládají v tomto časovém horizontu pokles veřejných výdajů (z 50,4 % HDP v roce 2023 na 49,6 % v roce 2024 a 49,4 % v roce 2025). Poměr veřejného dluhu k HDP by měl podle projekcí v programu stability z roku 2022 do roku 2025 klesat, konkrétně se snížit na 74,5 % v roce 2024 a klesnout na 72,1 % v roce 2025. Podle analýzy Komise se rizika udržitelnosti dluhu ve střednědobém horizontu jeví jako střední.

¹⁶ Záporné (kladné) znaménko ukazatele odpovídá nadměrnému (deficitnímu) růstu primárních výdajů ve srovnání se střednědobým hospodářským růstem, což ukazuje na expanzivní (restriktivní) fiskální politiku.

¹⁷ Příspěvek ostatních kapitálových výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů by měl mít neutrální povahu.

- (20) Ve střednědobém a dlouhodobém horizontu čelí Rakousko středním rizikům pro fiskální udržitelnost, která jsou způsobena především rozpočtovými tlaky plynoucími ze stárnutí obyvatelstva. Očekává se, že poměr obyvatel v produktivním věku (osoby ve věku 20 až 64 let) ke starším dospělým se v příštích 50 letech sníží ze tří pracovníků na zhruba dva pracovníky na osobu starší 65 let. Podle rizikového scénáře, který sestavila pracovní skupina pro stárnutí populace a který je uveden ve zprávě o stárnutí obyvatelstva 2021 vydané Komisí, se očekává, že veřejné výdaje na dlouhodobou péči stoupnou z 1,8 % HDP v roce 2019 na 2,3 % HDP v roce 2030. Předpokládá se, že kromě demografického vývoje bude při zvyšování nákladů na dlouhodobou péči hrát roli i potřeba intenzivnější péče kvůli chorobám souvisejícím s věkem. Byla oznámena komplexní reforma systému dlouhodobé péče, dosud však nebyla provedena. Zvláštní pracovní skupina zatím jen shrnula hlavní poznatky z veřejné konzultace. Podle zprávy pracovní skupiny bude jednou z priorit reformy zavedení koordinované kontroly systému. To zahrnuje jednoznačně přidělení povinností na jednotlivých úrovních veřejné správy a transparentnost, pokud jde o původ a využití finančních prostředků.
- (21) Rakouský fiskální federalismus se vyznačuje značným nesouladem mezi odpovědností za výdaje a získávání příjmů na nižší než celostátní úrovni. Rozpočty na nižší než celostátní úrovni získávají prostředky složitým systémem sdílení daní a mezivládních transferů, místo aby byly založeny na daňové autonomii. To brání fiskální transparentnosti i politické odpovědnosti a poskytuje jen málo pobídek pro účinné veřejné výdaje. Jelikož přetrvává potřeba reformy, je třeba se těmito problémy zabývat v jednáních o příštím zákoně o fiskálních vztazích na mezivládní úrovni, která mají být podle očekávání zahájena v prosinci 2022. Kromě reformy vnitrostátního fiskálního rámce může lepší využívání přezkumů výdajů zvýšit účinnost a efektivnost veřejných výdajů, neboť tyto přezkumy pomáhají posuzovat finanční přiděly podle politických priorit.

- (22) Rakouský daňový systém má stále ještě prostor pro zlepšení spravedlivosti a prorůstové orientace. Daňový systém se vyznačuje vysokou zátěží práce vyplývající z daní ze mzdy a příspěvků na sociální zabezpečení, přičemž příspěvky na sociální zabezpečení odvádějí zaměstnanci i zaměstnavatelé. To brání tvorbě pracovních míst. Vysoké mezní sazby daně současně působí jako faktor odrazující lidi od práce, zejména ve spodní části spektra rozdělení příjmů a u druhých výdělečně činných osob. Nedávno přijatá reforma ekologických a sociálních daní představuje krok správným směrem a důležitým projektem rakouského plánu pro oživení a odolnost je zavedení ceny CO₂ pro odvětví, na něž se nevztahuje systém pro obchodování s emisemi (ETS). Přetrvávají však strukturální problémy. Existuje prostor pro další snižování nemzdových nákladů práce na podporu tvorby pracovních míst a nabídky pracovních sil, zejména v případě osob s nízkou mzdou. Lepší využívání daní, které více podporují růst, by mohlo pomoci vytvořit nezbytný rozpočtový prostor a zlepšit spravedlnost daňového systému.

- (23) V souladu s čl. 19 odst. 3 písm. b) nařízení (EU) 2021/241 a s přílohou V kritériem 2.2 uvedeného nařízení zahrnuje plán pro oživení a odolnost rozsáhlý soubor vzájemně se posilujících reforem a investic spolu s orientačním harmonogramem provádění, které má být dokončeno do 31. srpna 2026. Ty pomáhají řešit všechny nebo významnou část hospodářských a sociálních výzev uvedených v doporučeních, která Rakousku adresovala Rada v rámci evropského semestru v letech 2019 a 2020, jakož i ve veškerých doporučeních pro členský stát vydaných do dne přijetí plánu pro oživení a odolnost. Opatření v plánu přispívají zejména k řešení významné části doporučení pro danou zemi, která byla v rámci evropského semestru vydána v minulých letech. Plánované změny daňového systému pomohou snížit emise skleníkových plynů a zároveň přispějí k přesunu daňové zátěže z práce a zohlední ekologické a sociální aspekty. Účasti žen na trhu práce může napomoci lepší dostupnost kvalitních zařízení péče o malé děti. Částečně je řešen i dlouho uznávaný problém související s rozdílem ve výši důchodu žen a mužů. Zelenou transformaci podpoří investice do i) energetické účinnosti, ii) obnovitelných zdrojů energie, iii) dekarbonizace průmyslu, iv) biologické rozmanitosti a v) oběhového hospodářství doprovázené souvisejícími reformami, včetně přepracování rámce podpory obnovitelných zdrojů energie a postupného vyřazování naftových topných systémů. Plán pomůže rovněž významně zvýšit digitální kapacity podniků. Administrativní zátěž podniků se sníží prostřednictvím digitálních jednotných přístupových míst.

- (24) Očekává se, že provádění rakouského plánu pro oživení a odolnost přispěje k dalšímu pokroku v oblasti zelené a digitální transformace. Na opatření podporující klimatické cíle připadá 58,7 % celkových prostředků, které byly na plán pro oživení a odolnost přiděleny, a na opatření podporující digitální cíle pak připadá 52,8 % z těchto celkových prostředků. Plnohodnotné provádění plánu pro oživení a odolnost v souladu s příslušnými milníky a cíli pomůže Rakousku rychle se zotavit z dopadů krize COVID-19 a současně posílí jeho odolnost. Pro úspěšné provádění plánu pro oživení a odolnost i dalších hospodářských politik a politik zaměstnanosti, které jdou nad rámec plánu pro oživení a odolnost, je i nadále důležité systematické zapojování sociálních partnerů a dalších příslušných zúčastněných stran, aby měla celková politická agenda širokou podporu.

- (25) Dne 2. května 2022 schválila Komise dohodu o partnerství pro Rakousko stanovenou v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1060¹⁸. Dne 21. října 2021 předložilo Rakousko své programy v rámci Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR) a Fondu pro spravedlivou transformaci (FST) stanovené v uvedeném nařízení, které útvary Komise vrátily s připomínkami dne 4. ledna 2022. Rakousko dosud nepředložilo svůj program Evropského sociálního fondu plus. V souladu s nařízením (EU) 2021/1060 Rakousko při programování fondů politiky soudržnosti na období 2021–2027 zohlední příslušná doporučení, která mu byla vydána. To je předpokladem pro zlepšení účinnosti a pro maximalizaci přidané hodnoty finanční podpory, kterou má země obdržet z fondů politiky soudržnosti, a zároveň je tak podporována koordinace, doplňkovost a soudržnost mezi těmito fondy politiky soudržnosti a dalšími nástroji a fondy Unie. Úspěšné provádění Nástroje pro oživení a odolnost a programů politiky soudržnosti také závisí na odstranění překážek, které stojí v cestě investicím na podporu zelené a digitální transformace a vyváženého územního rozvoje.
- (26) Kromě hospodářských a sociálních výzev, jimiž se zabývá plán pro oživení a odolnost, čelí Rakousko řadě dalších problémů souvisejících s jeho trhem práce. Rakouský systém silné sociální ochrany a rozsáhlá politická opatření omezily sociální dopad pandemie COVID-19. Rakousko dosahuje dobrých výsledků u většiny rozměrů evropského pilíře sociálních práv, některé problémy však přetrvávají. K těmto problémům patří zejména nedostatečně využitý potenciál žen, pracovníků s nízkou kvalifikací, starších pracovníků a osob přistěhovaleckého původu. To je obzvláště problematické vzhledem k nedostatku kvalifikovaných pracovních sil. Uvolnění nedostatečně využitého potenciálu těchto skupin by mohlo snížit tlak na rakouském trhu práce.

¹⁸ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1060 ze dne 24. června 2021 o společných ustanoveních pro Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond plus, Fond soudržnosti, Fond pro spravedlivou transformaci a Evropský námořní, rybářský a akvakulturní fond a o finančních pravidlech pro tyto fondy a pro Azylový, migrační a integrační fond, Fond pro vnitřní bezpečnost a Nástroj pro finanční podporu správy hranic a vízové politiky (Úř. věst. L 231, 30.6.2021, s. 159).

- (27) Ačkoliv je míra zaměstnanosti žen značně vyšší než unijní průměr, Rakousko se řadí na druhé místo v Unii, pokud jde o zaměstnávání žen na částečný pracovní úvazek. V roce 2021 pracovalo na částečný úvazek 49,9 % rakouských žen, zatímco unijní průměr činil 28,3 %. To ponechává značný potenciál pro posílení účasti žen na trhu práce na plný úvazek. Aktivnější účast na trhu práce ztěžuje matkám omezená nabídka cenově dostupné a kvalitní péče o děti. Pouze 21,1 % dětí mladších tří let je ve formální péči o děti, což je jedna z nejnižších měr v Unii, která daleko zaostává za barcelonským cílem, který stanovila Evropská rada v roce 2002 a podle něhož má být ve formální péči 33 % dětí mladších tří let. Vysoký podíl práce na částečný úvazek spolu s nadměrným zastoupením žen v odvětvích s nízkými platy představují hlavní faktory, které přispívají k vysokým rozdílům v odměňování žen a mužů a k poměrně vysokému rozdílu ve výši důchodů žen a mužů. Pandemie COVID-19 tyto nerovnosti související s pohlavím ještě umocnila, kdy značný podíl žen kombinuje pracovní povinnosti s povinnostmi v oblasti péče. K zajištění lepšího využívání potenciálu žen na trhu práce má zásadní význam větší nabídka kvalitní péče o děti, a to v důsledku vyšších norem kvality a zajištění delší otevírací doby v zařízeních péče o děti, jakož i odstranění překážek prodloužení pracovní doby (např. prostřednictvím lepších daňových pobídek).

- (28) Na trh práce by bylo možné lépe začlenit řadu znevýhodněných skupin, zejména pracovníky s nízkou kvalifikací a starší pracovníky, jakož i pracovníky přistěhovaleckého původu. Téměř polovina dlouhodobě nezaměstnaných v Rakousku dokončila nejvýše nižší střední školu (*Pflichtschule*). Účast osob přistěhovaleckého původu na trhu práce je nadále nízká s mírou zaměstnanosti, která byla v roce 2020 o 12,7 procentního bodu nižší než u osob narozených v Rakousku. To je obzvláště problematické, neboť výsledky v oblasti vzdělávání, pracovní příležitosti a budoucí výše příjmů dětí v Rakousku se odvíjí zejména od jejich rodičů. Opatření v rakouském plánu pro oživení a odolnost zaměřená na podporu změny kvalifikace a prohlubování dovedností se budou těmito výzvami zabývat tím, že podpoří odbornou přípravu pracovníků s nízkou kvalifikací a dlouhodobě nezaměstnaných osob. Plánovaná opatření současně neřeší plně základní problém týkající se účasti osob přistěhovaleckého původu a pracovníků s nízkou kvalifikací. Výsledky těchto skupin v oblasti vzdělávání je mimoto třeba zlepšit již v mnohem dřívějších fázích života. I nadále jsou zapotřebí další možnosti rekvalifikace a celoživotního učení pro pracovníky všech věkových kategorií.

- (29) Rostoucí nedostatek kvalifikovaných pracovních sil (*Fachkräftemangel*) se stává stále větším problémem pro podniky, které jsou závislé na vysoce kvalifikovaných pracovnících, jako jsou odborníci na informační technologie (IT), jakož i kvalifikovaných odborníků pro rychle rostoucí odvětví zavádění energie z obnovitelných zdrojů. Důvody nedostatku kvalifikovaných pracovních sil jsou rozličné a pandemie COVID-19 je ještě zmnožila. Ke zmírnění tohoto nedostatku by mohlo přispět rozšíření příležitostí pro vysoce kvalifikované talenty ze zahraničí s ohledem na pozice, které nelze obsadit pracovníky z Rakouska či Unie. Zavedené postupy v současnosti znamenají značnou administrativní zátěž pro podniky, které chtějí přijmout pracovníky ze zemí mimo EU, což ztěžuje přilákání potřebných zahraničních talentů. To brání růstu produktivity, zejména v odvětví služeb, a především v odvětví IT. Reformy rakouského „zrychleného“ režimu pro kvalifikované pracovní síly ze třetích zemí (Rot-Weiß-Rot-Karte), které byly provedeny v letech 2019 a 2020, se neukázaly jako účinné při řešení celkového problému. Mohla by být proto přijata další opatření, aby mohly podniky snáze přijímat kvalifikované pracovní síly ze zahraničí. To zahrnuje urychlení postupů a jejich větší zaměření na individuální potřeby podniků.
- (30) Plán REPowerEU, jak jej navrhuje Komise a který reaguje na mandát hlav států a předsedů vlád Unie ve Versailleském prohlášení, má v co nejkratší době postupně odstranit závislost Unie na dovozu fosilních paliv z Ruska. Za tímto účelem zamýšlí Komise v dialogu s členskými státy identifikovat nejvhodnější projekty, investice a reformy na vnitrostátní, regionální a unijní úrovni. Cílem těchto opatření je snížit celkovou závislost na fosilních palivech a při dovozu fosilních paliv se odklonit od Ruska.

(31) Geopolitický vývoj, k němuž došlo v důsledku ruské invaze na Ukrajinu, ukázal rizika s ohledem na bezpečnost dodávek energie v Rakousku. Rakousko je vysoce závislé na dovozu zemního plynu z Ruska. V roce 2020 dovezlo Rakousko z Ruska přibližně 80 % svého celkového dovozu plynu ve srovnání s unijním průměrem ve výši 44 %. Na zemní plyn připadá rovněž významný podíl poptávky po energii v Rakousku (22,7 %, což je mírně pod unijním průměrem, který činí 24,4 %), a to většinou u průmyslové spotřeby a vytápění. Rakousko je však méně závislé na Rusku, pokud jde o ropu (10 % jeho ropy pochází z Ruska, což je výrazně méně než unijní průměr ve výši 26 %) ¹⁹. Klíčem ke snížení závislosti na ruském plynu bude diverzifikace dodávek energie a zvýšení flexibility a kapacity zpětného toku pro již tak rozsáhlé propojení s ostatními členskými státy. Doporučuje se však, aby nové investice do infrastruktury a sítí související s plynem pokud možno obstály i v budoucnu, a usnadnily tak jejich dlouhodobou udržitelnost prostřednictvím budoucího nového využití udržitelných paliv. Snížení závislosti na ruském plynu zahrnuje rovněž investice do výroby plynů z obnovitelných zdrojů (jako je obnovitelný vodík a udržitelný biomethan), což umožní nahradit zemní plyn, zejména v odvětvích a regionech, které jsou nejvíce ohroženy narušením dodávek. Nedostatečně využitě jsou další obnovitelné zdroje energie, jako je geotermální energie, a bylo by možné je blíže přezkoumat.

¹⁹ Eurostat (2020), podíl dovozu z Ruska na celkovém dovozu zemního plynu a surové ropy. Průměr EU-27 vychází z dovozu ze zemí mimo EU-27. Od března 2022 Rakousko přestalo dovážet surovou ropu z Ruska.

(32) V roce 2020 činil podíl obnovitelných zdrojů na konečné spotřebě energie v Rakousku 37 %, což je více než 34% cíl stanovený pro tůž rok. Reforma podpory obnovitelných zdrojů z roku 2021 obsažená v plánu pro oživení a odolnost vytvořila potřebný rámec pro zvýšení podílu energie z obnovitelných zdrojů na spotřebě elektrické energie. Reforma umožní do roku 2030 roční kapacitu výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů ve výši 27 TWh, a přispěje tak k dosažení 100 % cíle do roku 2030 (ze současných 81 % v roce 2020). Investicím do zdrojů obnovitelné energie však brání zdlouhavé postupy v oblasti územního plánování a povolovací řízení, což je problém, který je částečně způsoben rovněž složitou dělbou pravomocí mezi spolkové a regionální úrovně vlády, a problémy s personálním zajištěním ve veřejné správě. Pro přizpůsobení se plánovanému rozšíření výroby energie z obnovitelných zdrojů by Rakousko mohlo uvážít významné navýšení investic do síťové infrastruktury (jako je skladování, distribuce a přenos), a zajistit včasné zavedení této infrastruktury. Závislost na fosilních palivech omezí vyšší úroveň ambicí v oblasti energetické účinnosti v sektoru budov a v průmyslu. Rakouská dlouhodobá strategie v oblasti renovace stanoví jednoznačné milníky do roku 2050 a usiluje o dosažení 80% dekarbonizace fondu budov. Jeho plán pro oživení a odolnost urychlí postupné vyřazování kotlů na fosilní paliva v sektoru budov a jejich nahrazení technologií vytápění z obnovitelných zdrojů nebo dálkovým vytápěním. Cíle Rakouska v oblasti energetické účinnosti stanovené do roku 2030 jsou však málo ambiciózní a země by mohla urychlit investice do rozsáhlých renovací budov, nahrazení fosilních paliv vytápěním z obnovitelných zdrojů a lepšího řízení spotřeby energie prostřednictvím digitalizace veřejných služeb (jako jsou inteligentní měřiče a termostaty). Další úsilí o dekarbonizaci průmyslových procesů, včetně prostřednictvím plynů z obnovitelných zdrojů, by zároveň pomohlo snížit poptávku po plynu a chránit podniky před kolísáním cen. Má-li Rakousko dostat cílům balíčku „Fit for 55“, bude zapotřebí dále zvýšit ambice, pokud jde o snižování emisí skleníkových plynů a zvyšování podílu obnovitelných zdrojů energie a energetické účinnosti.

- (33) Zatímco urychlení přechodu na klimatickou neutralitu a odklon od fosilních paliv v některých odvětvích povede k významným restrukturalizačním nákladům v několika odvětvích, Rakousko může využít mechanismus pro spravedlivou transformaci v kontextu soudržnosti ke zmírnění socioekonomického dopadu transformace v nejvíce postižených regionech. Rakousko může navíc zlepšovat pracovní příležitosti a posilovat sociální soudržnost s pomocí Evropského sociálního fondu plus zřízeného nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1057²⁰.
- (34) Na základě posouzení Komise přezkoumala Rada program stability z roku 2022 a její stanovisko²¹ je promítnuto do doporučení č. 1,
- (35) Vzhledem k úzké provázanosti ekonomik členských států eurozóny a jejich kolektivnímu příspěvku k fungování hospodářské a měnové unie Rada doporučila, aby členské státy eurozóny přijaly opatření k provedení doporučení obsažených v doporučení týkajícím se eurozóny 2022, a to i prostřednictvím svých plánů pro oživení a odolnost. V případě Rakouska je toto reflektováno zejména v č. 1, 2 a 3,

²⁰ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1057 ze dne 24. června 2021, kterým se zřizuje Evropský sociální fond plus (ESF+) a zrušuje nařízení (EU) č. 1296/2013 (Úř. věst. L 231, 30.6.2021, s. 21).

²¹ Podle čl. 5 odst. 2 nařízení (ES) č. 1466/97.

DOPORUČUJE Rakousku v letech 2022 a 2023:

1. V roce 2023 zajistit, aby byl růst primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů v souladu s celkově neutrálním nastavením fiskální politiky, a brát přitom v potaz pokračující dočasnou a cílenou podporu domácností a podniků, které jsou nejzranitelnější vůči prudkým nárůstům cen energií, a osob prchajících z Ukrajiny. Být připraveno přizpůsobit běžné výdaje vyvíjející se situaci. Rozšířit veřejné investice do zelené a digitální transformace a energetické bezpečnosti při zohlednění iniciativy REPowerEU, a to i s využitím Nástroje pro oživení a odolnost a dalších fondů Unie. V období po roce 2023 provádět fiskální politiku zaměřenou na dosažení obezřetných střednědobých fiskálních pozic. Zajistit přiměřenost a fiskální udržitelnost systému dlouhodobé péče. Zjednodušit a racionalizovat fiskální vztahy a povinnosti napříč úrovněmi správy a sladit povinnosti při získávání a vydávání finančních prostředků. Zlepšit daňovou skladbu na podporu udržitelného růstu podporujícího začlenění.
2. Pokračovat v provádění jeho plánu pro oživení a odolnost v souladu s milníky a cíli uvedenými v prováděcím rozhodnutí Rady ze dne 13. července 2021. Rychle dokončit jednání s Komisí o programových dokumentech v rámci politiky soudržnosti na období 2021–2027, aby mohlo započít jejich provádění.
3. Posílit účast žen na trhu práce, včetně zvýšení kvality služeb péče o děti, a zlepšit situaci znevýhodněných skupin na trhu práce.

4. Snížit celkovou závislost na fosilních palivech a diverzifikovat dovoz fosilních paliv, a to rychlejším zaváděním energie z obnovitelných zdrojů a potřebné infrastruktury, zejména zjednodušením plánování a dalším zefektivněním povolovacích řízení a zvýšením energetické účinnosti, především v průmyslu a v sektoru budov, a diverzifikací dodávek energie, jakož i větší flexibilitou a kapacitou zpětného toku u propojovacích vedení.

V Bruselu dne

Za Radu

předseda/předsedkyně
